

Consumptief Krediet

In het Special Item Consumptief Krediet staan de financieringsvormen doorlopend krediet (DK) en persoonlijke leningen (PL) centraal. Op de markt voor consumptief krediet vindt een verandering plaats in het aanbod. Al enige jaren is een verschuiving zichtbaar van DK's richting PL-en, maar ook vindt er steeds meer differentiatie plaats binnen het aanbod van de PL-en zelf. In dit Special Item wordt ingegaan op beide ontwikkelingen. Zo wordt onder andere gekeken naar de reden voor die steeds verdergaande differentiatie. Ook worden diverse marktfeiten behandeld, waaronder de gemiddelde tarieven van PL en DK gedurende de afgelopen jaren. We beginnen zoals gebruikelijk met de MoneyView ProductRating.

MoneyView ProductRating

Bij het vaststellen van de ProductRating Prijs zijn 11 DK's en 36 PL-en meegenomen in het onderzoek. Op peildatum 1 maart 2020 is voor deze kredieten gekeken naar de gemiddelde rentestand bij de saldoklassen groter of gelijk aan € 5.000,-, € 10.000,-, € 15.000,-, € 25.000,- en € 50.000,-. Om te voorkomen dat het een momentopname betreft, is onderzocht of producten zich gedurende de afgelopen tweeënehalf jaar, of sinds introductie, in de top van de markt hebben bevonden met hun tarief. Indien het rentetarief op basis van risk based pricing (RBP) tot stand komt, is de gemiddelde rente gehanteerd van het hoogste en laagste tarief. Bij PL-en is in het prijsonderzoek gekozen voor een looptijd van 60 maanden.

Ten behoeve van de ProductRating Voorwaarden zijn eveneens 11 DK's en 36 PL-en met elkaar vergeleken op basis van verschillende criteria uit de MoneyView ProductManager. In totaal gaat het om 45 kenmerken bij DK en 46 kenmerken bij PL. De 5-sterrenproducten zijn bij zowel de ProductRating Prijs als Voorwaarden op alfabetische volgorde gerangschikt.

DOORLOPEND KREDIET **VOORWAARDEN**

• **Rabobank** Doorlopend Krediet

PERSOONLIJKE LENING **VOORWAARDEN**

• **Rabobank** Persoonlijke Lening
• **BNP Paribas** Persoonlijkste Lening (niet huiseigenaar)
• **ING** Persoonlijke Lening

DOORLOPEND KREDIET **PRIJS**

• **Freo** Doorlopend Krediet

PERSOONLIJKE LENING **PRIJS**

• **DEFAM** Persoonlijke Lening Premium
• **Directa.nl** Persoonlijke Lening
• **Freo** Persoonlijke Lening

Het MPR-systeem voor de ProductRating 'Voorwaarden' omvat een puntensysteem, waarbij individuele productcriteria een score tussen 1 en 5 punten krijgen toegekend. De score 3 staat hierbij voor marktconform, de scores 4 en 5 voor meer dan marktconform en de scores 1 en 2 voor minder dan marktconform. Op deze 'basisscores' wordt vervolgens een weging toegepast die tot uitdrukking komt in een wegingsfactor. Bij de vertaling van de MPR-scores naar de MoneyView ProductRating worden de aan elkaar gerelateerde productcriteria bij elkaar gevoegd tot samenhangende clusters. De individuele MPR-scores per cluster worden bij elkaar opgeteld, waarna er per cluster eveneens een weging is toegekend. De aldus ontstane gewogen scores per cluster worden bij elkaar opgeteld waarna er een puntentotaal per product ontstaat. Voor een overzicht van de wegingsfactoren zie www.specialitem.nl

Heeft uw product een **5-sterren ProductRating**? Gefeliciteerd! Wilt u met het ProductRating-logo naar buiten treden? Neem **contact** op met MoneyView en vraag naar de voorwaarden.

© MoneyView Research B.V. 2020. Niets uit deze uitgave mag worden verspreid of vervaelvoudigd zonder schriftelijke toestemming vooraf van de uitgever.

ProductRatings Toegelicht

Prijs

Bij de prijsanalyse wordt getoetst op basis van een looptijd van 60 maanden, waardoor vijf PL-en niet zijn meegenomen in het prijsonderzoek. Deze vijf PL-en kennen een minimale looptijd van 120 of 121 maanden. Vier van deze vijf PL-en zijn specifiek gericht op de verbouwing van de woning en één is bedoeld voor restschuldfinanciering. Vergeleken met vorig jaar heeft er dit jaar een verandering plaatsgevonden in de 5-sterrenverdeling bij PL-en. Naast 'oude bekenden' Freo en DEFAM heeft Directa.nl in 2020 vijf sterren behaald. Freo en DEFAM krijgen het predicaat 5-sterrenproduct dit jaar respectievelijk voor de tiende en derde keer op rij. Voor Directa.nl was het vijf jaar geleden dat ze voor het laatst vijf sterren kregen. Directa.nl en Freo hanteren flat rates, terwijl de rentetarieven bij DEFAM gebaseerd zijn op RBP. Alle drie 5-sterrenproducten bevonden zich gedurende de onderzoeksperiode van 2,5 jaar in de top-5 qua laagste gemiddelde rente.

Gezien het feit dat er in het afgelopen jaar diverse DK's uit de markt zijn verdwenen, waardoor er momenteel nog maar 11 producten verkrijgbaar zijn, wordt dit jaar aan nog 'slechts' één DK vijf sterren uitgedeeld. Gedurende 2019 tot en met heden zijn er slechts twee rentewijzigingen geweest, waardoor er in de sterrenverdeling weinig is veranderd. Dit jaar behaalt het Doorlopend Krediet van Freo wederom een 5-sterrennotering. Het DK van Freo heeft gedurende de gehele onderzochte periode altijd het laagste of het op een na laagste gemiddelde rentetarief gevoerd bij haar DK. Freo voert een eensporig rentebeleid.

Voorwaarden

Doordat het productaanbod bij PL-en in het afgelopen jaar flink is gewijzigd, is ook de ProductRating voor voorwaarden flink gewijzigd. De top-10 bestaat inmiddels nog maar voor de helft uit producten van Nederlandse grootbanken. Twee van deze vijf producten hebben dit jaar vijf sterren ontvangen, te weten de Persoonlijke Lening van ING en de Persoonlijke Lening van Rabobank. ING krijgt voor het tweede opeenvolgende jaar vijf sterren en Rabobank bevindt zich na een jaar afwezigheid weer in de bovenste regionen. Het derde 5-sterrenproduct is de Persoonlijkste Lening (niet huiseigenaar) van BNP Paribas Personal Finance. Het is voor de derde keer op rij dat de Persoonlijkste Lening (niet huiseigenaar) vijf sterren verdient. Doordat ABN AMRO in het afgelopen jaar de voorwaarden van haar Persoonlijke Lening op de schop heeft genomen, is ze na een jarenlange topositie dit jaar uit de top-3 gevallen. De Persoonlijke Lening van Rabobank onderscheidt zich ten opzichte van de concurrentie doordat deze over bijna de gehele linie flexibeler voorwaarden heeft. De Persoonlijkste Lening van BNP Paribas daarentegen heeft vooral ten aanzien van de betalingsmogelijkheden voor maandtermijnen flexibele voorwaarden vergeleken met de andere PL-en. In tegenstelling tot veel andere PL-en zit bij de PL van ING standaard een overlijdensrisicodekking inbegrepen en is het krediet niet opeisbaar na het overlijden van de consument.

Bij de DK's wordt de lijst ook aangevoerd door de grootbanken. Vergeleken met vorig jaar is er wel een nieuw 5-sterrenproduct. Dit jaar ontvangt Rabobank, net als bij de PL-en, vijf sterren voor haar Doorlopend Krediet. Met dit DK scoort Rabobank op de onderzochte kenmerken bijna overal hoger dan de concurrentie.

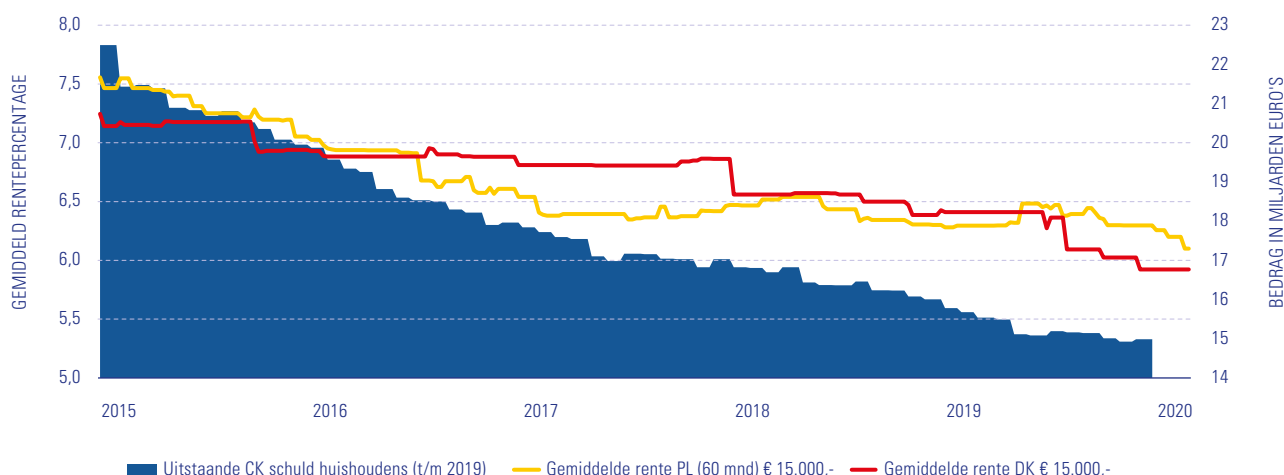
Marktfeiten Toegelicht

Marktcijfers

Er lijkt maar geen einde te komen aan de dalende trend bij de gemiddelde rentetarieven van consumptief krediet (zie figuur). Met name bij DK's neemt de gemiddelde rente in het derde kwartaal een flinke duikvlucht. Deze daling is grotendeels te verklaren door het feit dat er in het afgelopen jaar diverse relatief 'dure' producten van de markt zijn gehaald. Bij de tarieven van PL-en heeft daarentegen in het begin van het tweede kwartaal van 2019 een kleine stijging plaatsgevonden. Deze stijging werd voornamelijk veroorzaakt door de introductie van de Sr. Lening van kredietverstrekker BNP Paribas, dat een relatief hoog tarief

kende. De stijging was echter van korte duur; richting het einde van het jaar zette weer een daling van de rente in die nog steeds voortduurt. In de afgelopen vijf jaar zijn de gemiddelde rentetarieven voor zowel PL als DK met bijna 20% gedaald. Indien wordt gekeken naar het uitstaande bedrag aan consumptief krediet dat door Monetair Financiële Instellingen (MFI's) is uitgeleend aan huishoudens, dan zet ook daar de dalende trend zich voort. Gedurende 2019 bedroeg het gemiddelde uitstaande bedrag iets meer dan € 15 miljard. In de afgelopen 10 jaar is dit bedrag met ruim € 9 miljard afgenomen.

GEMIDDELD TARIEF CONSUMPTIEF KREDIET EN UITSTAANDE SCHULD 2015-2020

Bron: MoneyView en DNB

Trends en Productontwikkelingen **Uitgelicht**

Productdifferentiatie PL

Productdifferentiatie is een belangrijke reden die debet is aan de toename van de hoeveelheid PL-en de laatste jaren (zie ook het overzicht op pagina 4). Producten richten zich steeds meer op specifieke doelgroepen en/of specifieke bestedingsdoelen. Dit beeld is ook terug te zien bij productintroducties in de afgelopen jaren. Gedurende 2017 tot en met 2020 zijn in totaal 18 nieuwe PL-en op de markt gebracht, waarbij het overgrote deel (ruim 80%) gericht is op een bepaalde doelgroep en/of bestedingsdoel. Enkele voorbeelden van veel voorkomende doelgroepen zijn huiseigenaren, senioren en zelfstandigen. Bij producten die zowel een specifieke doelgroep als bestedingsdoel kennen, zien we vooral PL-en die specifiek bedoeld zijn voor huiseigenaren die de lening willen gebruiken voor een (duurzame) verbouwing of het financieren van een restschuld. In de bovenste figuur is per groep de verdeling weergegeven.

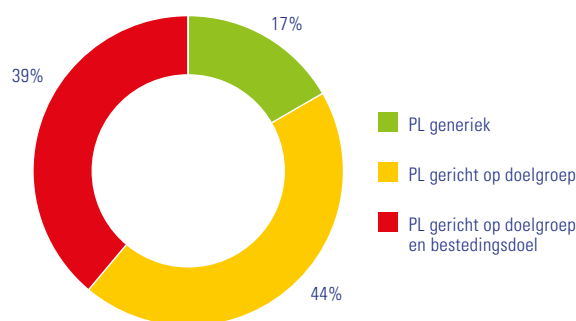
De PL-en die op dit moment worden aangeboden, kunnen in twee groepen worden ingedeeld. De eerste groep betreft 'generieke' PL-en die door (nagenoeg) iedereen kunnen worden gesloten en waarvoor geen speciaal bestedingsdoel geldt. Daarnaast zijn er de doel(groep) gerichte PL-en, producten die gericht zijn op een specifieke doelgroep of bestedingsdoel. Een combinatie van beide is ook mogelijk. Op dit moment hebben de doel(groep)producten de overhand op de markt. In totaal zijn er 19 PL-en die in deze groep vallen. De overige 17 producten worden gecategoriseerd als generiek. Wat echter opvalt, is dat binnen deze generieke groep bij een aantal PL-en toch gedifferentieerd wordt.

In de middelste figuur zijn deze verschillen binnen de generieke groep producten weergegeven. In totaal vindt bij 8 van de 17 PL-en in zijn geheel geen differentiatie plaats. Er zijn twee producten waarbij de kredietlimiet afhankelijk is van de looptijd. Naarmate de looptijd langer is, geldt een hogere kredietlimiet. Er vindt bij 7 van de 17 PL-en wel differentiatie plaats, namelijk op basis van looptijd in combinatie met het bestedingsdoel. Zo kan niet voor elk bestedingsdoel de maximale looptijd worden gekozen. Bij een vijftal producten is de maximale looptijd korter dan de standaard maximale looptijd indien de lening wordt gebruikt voor bijvoorbeeld extra financiële ruimte, een verbouwing of de aankoop van een auto, boot, caravan of motor. Eén product heeft tevens een afwijkende kredietlimiet in het geval de aanvrager inwonend is. Tot slot kent één van deze zeven producten een hogere kredietlimiet voor huiseigenaren én is er een specifiek bestedingsdoel.

Bij de 19 doel(groep)producten is de huiseigenaar de belangrijkste doelgroep (zie de onderste figuur). Zo zijn 11 van de 19 producten direct gericht op huiseigenaren, is er 1 PL gericht op senioren met een huis en zijn 2 producten specifiek bedoeld ter aflossing van een restschuld. Het belangrijkste bestedingsdoel is een (duurzame) verbouwing van de woning, dit geldt bij 8 van de 11 PL-en waarbij een specifiek leendoel geldt. In totaal zijn er 10 producten waarbij de lening alleen door een bepaalde doelgroep kan worden gesloten én waarbij tevens het bedrag alleen gebruikt kan worden voor een specifiek bestedingsdoel. Zelfs bij de PL-en die al gedifferentieerd zijn op basis van doelgroep en/of bestedingsdoel, vindt binnen sommige producten nog een verdere differentiatie plaats. Bij 4 van de 19 producten is de kredietlimiet ook afhankelijk van de leeftijd binnen de doelgroep. Naarmate de leeftijd omhoog gaat, kan minder worden geleend.

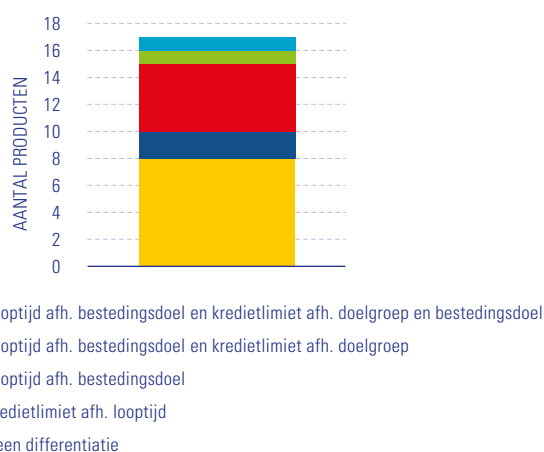
Het lijkt er dus op dat het ontmoedigingsbeleid van de AFM in het kader van onverantwoorde kredietverlening zijn vruchten afwerpt. Zo beweegt de markt zich meer richting PL-en en verdwijnen DK's langzaam uit het marktbeeld. Daarnaast is er een ontwikkeling zichtbaar ten aanzien van differentiatie binnen het productaanbod. Deze differentiatie draagt ertoe bij dat PL-en in toenemende mate beter kunnen worden afgestemd op het bestedingsdoel. Een ontwikkeling die zich steeds verder lijkt door te zetten. Daarbij kunnen echter ook enkele kanttekeningen worden geplaatst. Een nadeel van de toenemende differentiatie is bijvoorbeeld dat dit de transparantie niet per se ten goede komt. Zo is het niet altijd even duidelijk bij welke aanbieder onder welke categorie een bepaald

NIEUWE PL-EN IN DE PERIODE 2017 TOT EN MET 2020

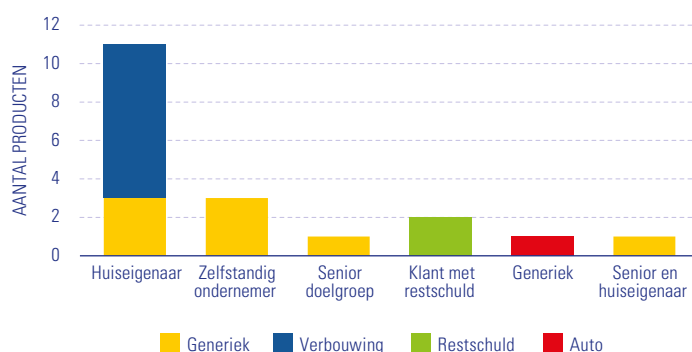
Bron: MoneyView ProductManager

GENERIEKE PRODUCTEN

Bron: MoneyView ProductManager

BESTEDINGSDOELEN PER DOELGROEP

Bron: MoneyView ProductManager

bestedingsdoel valt. Daarnaast zullen consumenten rekening moeten houden met de diverse afwijkende voorwaarden binnen de PL-en, zodat ze aan het einde van de rit niet voor verrassingen komen te staan. Dit maakt het keuzeproces bepaald niet eenvoudiger. Hoewel er misschien een aantal minder gunstige kanten aan DK's zitten, valt er met het verdwijnen van het DK ook veel leenflexibiliteit voor consumenten weg. Bij een DK kan de consument immers zo vaak als gewenst geld opnemen en aflossen, hoeft er voor extra lenen geen nieuwe lening afgesloten te worden en wordt alleen rente gerekend over het opgenomen bedrag. Reden wellicht om het DK in een gewijzigde vorm toch nieuw leven in te blazen?

Trends en Productontwikkelingen **Toegelicht**

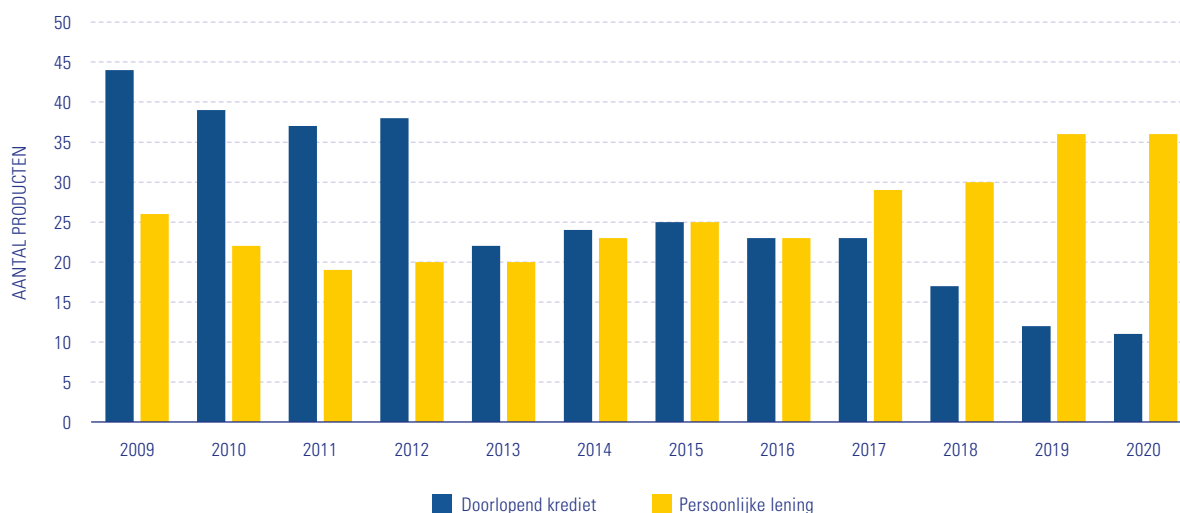
Afname aanbod DK

De PL wint de laatste jaren aan populariteit en het tijdperk van het DK in zijn huidige vorm lijkt definitief voorbij. Een belangrijke reden hiervoor is dat toezichthouder Autoriteit Financiële Markten (AFM) sinds enkele jaren aanstuurt op aflopende kredieten (PL) in plaats van DK's. Laatstgenoemde werd (en wordt) door de AFM als onwenselijk ervaren. Zo wordt bij een DK niet verplicht afgelost en kunnen afgeloste bedragen opnieuw worden opgenomen, waardoor DK's oneindig lang kunnen doorlopen. Dit zorgt zowel voor onzekerheid over de looptijd als het renteverloop, aangezien de rente variabel is. Dit heeft ertoe bijgedragen dat de Vereniging Financieringsondernemingen Nederland (VFN) per 1 mei 2019 de gedragscode voor kredietverlening heeft aangepast. De looptijd van een DK mag bij leden van de VFN nog maar maximaal 15 jaar bedragen. Daarnaast hebben kredietverstrekkers zelf ook de opnametermijn bij het DK veelal beperkt,

bijvoorbeeld tot maximaal twee of drie jaar. Bij PL-en speelt dit uiteraard niet. Daarbij wordt wel afgelost en afgeloste bedragen kunnen niet opnieuw worden opgenomen. Tevens geldt er een vaste looptijd en rente. De PL sluit dan ook veel beter aan bij de visie van de AFM; het voorkomen dat consumenten meer en langer lenen dan nodig is.

Deze verschuiving van DK naar PL is ook te zien bij nieuwe toetreders. Ze hebben alleen nog maar een PL in hun productassortiment. Als het aanbod van beide varianten gedurende de afgelopen jaren naast elkaar wordt gezet, is het volgende beeld zichtbaar (zie figuur). Met name gedurende 2018 en 2019 zijn veel DK's verdwenen van de markt, zoals ABN AMRO en Interbank inclusief haar labels. Het aantal aangeboden PL-producten neemt de afgelopen jaren daarentegen gestaag toe.

PERSOONLIJKE LENINGEN EN DOORLOPENDE KREDIETEN

Bron: MoneyView ProductManager

Vind snel en makkelijk het beste product voor uw klant

Onderbouwd productadvies met MoneyView Advisa

KLIK HIER VOOR EEN GRATIS TESTACCOUNT

MoneyView

Special Item **Agenda**

APRIL: **REISVERZEKERINGEN**

>> **Klik hier** voor de kenmerken en voorwaarden van de MoneyView ProductRating Reisverzekeringen 2020

MEI: **SPAREN**

>> **Klik hier** voor de kenmerken en voorwaarden van de MoneyView ProductRating Sparen 2020

MoneyView

www.moneyview.nl
info@moneyview.nl
+31(0)20-626 85 85